

PM Rotel VII (Dnr KS 2022/305)

Ökade möjligheter till användning av välfärdsteknik inom äldreomsorgen (Ds 2022:4)

Remiss från Socialdepartementet

Remisstid den 9 juni 2022

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Erik Slottner anför följande.

Ärendet

Socialdepartementets promemoria *Ökade möjligheter till användning av välfärdsteknik inom äldreomsorgen* innehåller förslag till ändringar i socialtjänstlagen (2001:453) och i lagen om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten (2001:454). Därutöver sätts förslagen in i ett bredare sammanhang om socialtjänstens mål och värdegrund, rätten till bistånd, krav på utformning och kvalitet i äldreomsorgens insatser och utvecklingsbehov äldreomsorgen står inför. Välfärdsteknik exemplifieras och lyfts fram som möjliggörare för utveckling av insatser som ökar den enskildes trygghet och självständighet och bidrar till högre kvalitet och effektivitet i omsorg på samhällsnivå. Vidare ges en översikt över den enskildes rätt till integritet och dataskydd samt ansvar och principer vid personuppgiftsbehandling. Förslaget har remitterats till Stockholms stad för yttrande.

Samtliga författningsändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2023.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, äldrenämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd och kommunstyrelsens pensionärsråd.

Stadsledningskontoret ser positivt på promemorians förslag, men anser att det är av stor vikt att fler nationella tekniska standarder utvecklas.

Äldrenämnden anser att det finns ett behov av att förtydliga det rättsliga stödet för användning av digital teknik, men ser samtidigt svagheter i förslaget avseende bland annat hur digitala och gängse insatser ska förhålla sig till varandra.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd tycker att förslaget är bra och stämmer väl överens med stadens inriktning för området.

Skärholmens stadsdelsnämnd ställer sig positiv till promemorians förslag och att de berör både digitaliseringens möjligheter och integritetsrisker.

Östermalms stadsdelsnämnd ser positivt på förslaget och menar att det kommer att underlätta digitaliseringen inom äldreomsorgen, men noterar att förslaget förskjuter valet av digital eller gängse insats från utförarsidan till biståndsbedömersidan.

Kommunstyrelsens pensionärsråd tycker att förslaget är bra, men framhåller bland annat vikten av back-up och att integritetsfrågor beaktas.

Mina synpunkter

Jag välkomnar promemorians förslag att ändra lagen i syfte att i högre grad möjliggöra digitala tjänster inom äldreomsorgen. Att fortsätta den resa som har påbörjats är en förutsättning för att äldreomsorgen ska kunna fortsätta hålla hög kvalitet, samtidigt som antalet äldre kraftigt ökar. Digitalisering är också ofta uppskattat av den äldre själv, som tack vare olika tekniska lösningar i högre grad kan leva ett självständigt liv. Fler digitala lösningar kan också bidra till förbättrad arbetsmiljö för personalen och därmed vara ett medel för att höja yrkets attraktivitet med ökade möjligheter att stanna kvar längre inom yrket.

Samtidigt är det viktigt att förändringarna sker med hänsyn till äldres önskemål och integritet och jag välkomnar därför också att promemorian berör även personuppgiftshantering. I övrigt hänvisar jag till remissvaren från stadsledningskontoret och äldrenämnden.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Stockholm den 25 maj 2022

ERIK SLOTTNER

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Remissen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Äldreförvaltningen tar upp viktiga tolkningsfrågor samt möjligheten att med teknik uppnå socialtjänstens mål, stärka äldreomsorgens värdegrund och öka den enskildes trygghet och självständighet. Vi är eniga med äldreförvaltningen och stadsledningskontoret om att utformning av insatser ska överlåtas till utförare och den enskilde i samråd enligt riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg enligt socialtjänstlagen och vi ser också behov av ytterligare klagörande som stöd för verksamhetens anpassning till framtida lagförslag.

Vi anser att Socialstyrelsen i sin rapport ”E-hälsa och välfärdsteknik i kommunerna” (2021) tar upp allmängiltiga behov, problem och hinder avseende digitalisering och införandet av välfärdsteknik. För att våga göra sig av med gamla rutiner och arbetssätt och ersätta med nya med stöd av digitala eller tekniska verktyg krävs att alla grupper av personal tillgodoses med information och den kunskap och kompetens som krävs för införandet. Vi vill

tillägga att redan i utvecklingsarbetet behöver alla verksamheternas berörda bland chefer, handläggare och personal ingå för att optimera nytta för brukare och med arbetsmiljövinster för personal som mål. Detta för att undkomma att digitaliseringsprocessen blir ett arbetsmiljöproblem i sig, vilket inte är helt ovanligt.

Vänsterpartiet känner en oro för att den hårda budgetstyrning som råder inom äldreomsorgen i Stockholm, med många vinstmaximerande aktörer, kommer leda till att digitalisering förordas av aktörer som ett sätt att göra vinst, genom att skära i bemanningen. Vänsterpartiet vill därför betona att brukaren alltid ska ha rätt att välja en bemannad insats och att digitalisering inte ska användas som en generell lösning på de stora kompetens-, bemannings- och arbetsmiljöproblem som råder inom äldreomsorgen. Rapporten betonar också vikten av att kommunen satsar och avsätter ekonomiska och personella resurser för digitaliseringsarbetet och att en utmaning med kommunernas årsvisa budgetar är att det kan ta flera år innan det går att visa på någon utdelning på den gjorda investeringar.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Rashid Mohammed (V) med hänvisning till Vänsterpartiets särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

I promemorian *Ökade möjligheter till användning av välfärdsteknik inom äldreomsorgen (Ds 2022:4)* har Socialdepartementet utvecklat analysen av behov av utveckling inom äldreomsorgen, välfärdsteknikens- och digitaliseringens roll i utvecklingen och den enskildes rätt till integritet och dataskydd. Promemorian innehåller förslag på ändringar i socialtjänstlagen och krav på dataskyddsåtgärder och informationssäkerhetsåtgärder som följer på dess användning.

Promemorians överväganden och förslag i korthet

Promemorian innehåller förslag till ändringar i socialtjänstlagen (2001:453) och i lagen om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten (2001:454). Därutöver sätts förslagen in i ett bredare sammanhang om socialtjänstens mål och värdegrund, rätten till bistånd, krav på utformning och kvalitet i äldreomsorgens insatser och utvecklingsbehov äldreomsorgen står inför. Välfärdsteknik exemplifieras och lyfts fram som möjliggörare för utveckling av insatser som ökar den enskildes trygghet och självständighet och bidrar till högre kvalitet och effektivitet i omsorg på samhällsnivå. Vidare ges en översikt över den enskildes rätt till integritet och dataskydd samt ansvar och principer vid personuppgiftsbehandling.

Förslagets avgränsningar

Förslaget är avgränsat till äldreomsorgens särskilda boenden samt hemtjänst oavsett ålder på kunder, förutom de informationssäkerhetsstärkande åtgärderna som föreslås gälla för hela socialtjänstens område.

Överväganden i korthet

Välfärdsteknik kan främja trygghet och självständighet för den enskilde och samtidigt minska stress och avlasta personal från oro och rutinmässiga arbetsuppgifter. Personal kan koncentreras till insatser som inte kan ersättas av tekniska lösningar.

Socialdepartementet förtydligar med förslaget att det finns laglig grund för att behandla personuppgifter när en insats utförs med hjälp av digital teknik. Socialdepartementet menar att de krav som ställs på äldreomsorgen genom dokumentationskraven och gallringsbestämmelser i socialtjänstlagen innebär att man lever upp till kraven i dataskyddsförordningen.

Att använda digital teknik som i realtid registrerar information om den enskilde innebär dock en förskjutning i när och var personuppgiftshantering inträffar. Författningsförslagen syftar därför till att försäkra den enskilde om skydd mot obehörigt intrång i den personliga integriteten, säkra transparens och tillit. Det handlar om reglering av vilka personuppgifter som får samlas in och sparas, regler om vem som kan få behörighet till uppgifter och på vilket sätt de får användas. Den enskilde ska till exempel kunna begära ut uppgift om vem som tagit del av den registrerade datan.

I konsekvensanalysen av olika aktörer noteras att förslagen bedöms stärka skyddet för den personliga integriteten för den enskilde samtidigt som kommunen sammantaget inte åläggs nya uppgifter utan ges en möjlighet att öka effektiviteten i verksamheten.

Samtliga författningsändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2023.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, äldrenämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd och kommunstyrelsens pensionärsråd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 1 april 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser positivt på promemorians förslag om ändringar i lagrummen som bland annat ska leda till ökad trygghet och självständighet för den äldre. Förslagen förtydligar lagarna om teknikanvändning inom äldreomsorgen och underlättar därmed införandet av välfärdsteknik i socialtjänsten. Stadsledningskontoret bedömer att promemorians förslag ligger i linje med kommunfullmäktiges inriktningsmål *1.5 I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande*. Staden arbetar på många olika sätt för att utveckla användandet av digitalisering och välfärdsteknik i äldreomsorgen, hela tiden med den enskilde omsorgstagarens behov och önskemål i åtanke.

Stadsledningskontoret noterar att man i förslaget utgår från att beslut om insats av digital teknik ingår i biståndsbedömningen. Staden arbetar idag med att låta biståndsbedömningen besluta om behovet av insatser och överlåta utformningen av insatserna till utförare och den äldre. Vid en framtida lag ser stadsledningskontoret ett behov av ett förtydligande som stöd för beställarens roll.

Förslaget innebär inga förändringar av nuvarande reglering för hantering av personuppgifter. Stadsledningskontoret ser däremot att nya krav kommer ställas på stadens medarbetare om den digitala tekniken avseende hantering och kunskap gällande skydd av personuppgifter och informationssäkerhet. Insatser i organisationen kommer att behövas.

Stadsledningskontoret anser att det är av stor vikt att det nationellt utvecklas tekniska standarder som gör det möjligt för kommuner att upphandla tjänster som direkt kan användas i verksamheten, exempelvis genom DigIT.

Stadsledningskontoret anser att det i nuläget är svårt att överblicka de ekonomiska konsekvenserna då föreskrifterna ännu inte är upprättade men vill betona vikten av att följa den ekonomiska utvecklingen noggrant.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige beslutar att rekommendationen om *Ökade möjligheter till användning av välfärdsteknik inom äldreomsorgen* anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 april 2022 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Robert Mjörnberg m.fl. (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Leif Söderström (SD), *bilaga 1*.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 21 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i promemorians utgångspunkt, att det finns behov av att förtydliga att kommunen har rättsligt stöd för användning av digital teknik. Inom verksamheten finns exempel på utredningar och införanden som mött motstånd i vad promemorian refererar till som ”integritetsångest”. Det är därför välkommet ur utvecklingssynpunkt att tekniken förankras som en möjliggörare för att uppnå socialtjänstens mål, stärka äldreomsorgens värdegrund och öka den enskildes trygghet och självständighet vilket görs i promemorians bakgrunds- och övervägandekapitel.

Förvaltningen delar även promemorians övergripande ståndpunkt att de förtydliganden som avses göras inom integritetsskydd och informationssäkerhet inte förefaller skärpa vad som redan gäller under dataskyddsförordningen. Förtydliganden är välkomna. Osäkerheter mellan olika parter om förhållningssätt i dessa frågor har orsakat signifikanta fördröjningar i utredningar och införanden av välfärdsteknik och skapat grund för ifrågasättande av initiativ. Förtydliganden i sak kan inte bedömas eftersom dessa enligt förslaget ska tas fram av utsedd myndighet. Huruvida dessa förtydliganden kommer att driva kostnader måste utredas. Det finns en risk att befintliga system, vid närmare analys och beroende på hur förtydliganden formuleras, befinner sig i risk för att till exempel automatisera kontroller eller hantera begränsningar i behörigheter.

Förvaltningen välkomnar att den digitala tekniken konsekvent härleds till nytta för den enskilde, att den kan användas för att öka trygghet och stärka självständighet. I promemorian noteras också målet att välfärdsteknik ska höja kvalitet och effektivitet i omsorgen på samhällsnivå. Det finns många exempel i texten på hur dessa mål samspelar. Förvaltningen efterlyser därför ett stöd i tolkningen när det särskilt noteras att teknik som ”... används i syfte att vara ett arbetsredskap för personalen...” inte omfattas av förslaget till författningsreglering.

Förvaltningen noterar flera exempel på att beslut om användning av digital teknik hänvisas till biståndsbedömning och myndighetsbeslut. Detta gäller särskilt två diskussioner om samtycke till insats. Den ena diskussionen behandlar frågan om frivillighet kan anses råda då den enskilde står i beroendeställning till motparten. Promemorian hänvisar till att regeringen bedömer att frivillighet anses råda då den personuppgiftsansvarige är en offentlig myndighet⁶. Den andra diskussionen noterar att den enskilde som motsätter sig användning av digital teknik har rätt att ansöka om en specifik bemannad insats och få ett överklagningsbart beslut. I stadens arbete med att stärka tilliten mellan beställare och utförare av hemtjänst har strävan varit att förtydliga beställarens roll i behovsbedömningen och överlåta utformning av insatser till utförare och den enskilde i samråd med dokumentation i genomförandeplanen. Förvaltningen ser behov av ytterligare klargörande som stöd för verksamhetens anpassning till en framtida lag. Frågor som väcks inkluderar: Hur påverkas riktlinjer och arbetssätt för biståndshandläggning och kravställan på utförare av att digitala insatser ska ställas mot gängse insatser? Hur påverkas synen på vem som är personuppgiftsansvarig om beslutet om användning av digital teknik blir en fråga om verkställighet och förskjuts till utföraren? Finns det sammantaget en risk att en konsekvens av författningsförslaget blir ökad detaljstyrning av utföraren från myndighetssidan?

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 april 2022 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Gustav Johansson m.fl. (M), Urban Rybrink (L), Ola Gabrielson (MP) och Christina Peterson (C), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Bo Hansson m.fl. (S) och Kent Ludvigsson m.fl. (V), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Tomas Agnemo (Fi), *bilaga 1*.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 15 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen tycker att förslagen om ändring i socialtjänstlagen (2001:453) och i lagen (2001:454) om behandling av personuppgifter är bra. Anpassning av lagarna underlättar för socialtjänsten att införa välfärdsteknik. Det möjliggör också för stadens verksamheter att arbeta i enlighet med Stockholms stads kvalitetsprogram, beslutad i februari 2022, där digitalisering är en viktig del som bidrar till ökad kvalitet.

Vidare tycker förvaltningen att det är viktigt att endast de som behöver uppgifter om den enskilde för sina arbetsuppgifter har tillgång till dem. Det är bra att behörigheter ses över regelbundet så att det är tydligt vem som tilldelar behörighet samt kontrollerar åtkomst till uppgifter som är kopplade till användandet.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 april 2022 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till promemorians förslag av ändringar i lagrummen. Det är positivt för både handläggning och utförande att lagarna förtydligas på området teknikanvändning i äldreomsorgen. Utvecklingen av digitala hjälpmedel, främst aktiva och passiva larm, sensorer och monitorering har kommit långt och går snabbt. För att kunna sikta på att vara en äldreomsorg i världsklass måste digital teknik testas och utforskas, dock är det av yttersta vikt att det sker utan risk för den enskildes integritet. Förvaltningen ställer sig positiv till de förslag som läggs fram med bibehållen grund i att socialtjänstens insatser bygger på frivillighet.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 april 2022 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Göran Ek (SD), *bilaga 1*.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på förslaget och menar att det kommer underlätta digitaliseringen inom äldreomsorgen. Förvaltningen ser nödvändigheter i de utlovade föreskrifterna eftersom ingen myndighet idag har ett fullständigt ansvar för stöd till kommunerna i det praktiska arbetet med välfärdsteknik. Eftersom föreskrifterna ännu inte är upprättade är det inte möjligt att i nuläget överblicka alla konsekvenser av förslaget. Beroende på hur föreskrifterna utformas kan de innebära ekonomiska konsekvenser, till exempel om system och teknik ska anpassas och nya arbetssätt och rutiner ska implementeras.

Förvaltningen anser att förslaget stämmer överens med nuvarande reglering av hantering av personuppgifter och förtydligar hur dessa ska tillämpas. Åtgärderna för att stärka informationssäkerheten bedöms vara rimliga och viktiga för att stockholmarna ska ha förtroende för stadens användande av digital teknik i socialtjänsten.

Den digitala utvecklingen innebär att det kommer att ställas nya krav på medarbetare och chefer, inte bara när det gäller hanteringen och kunskapen om den digitala tekniken utan även när det gäller skydd av personuppgifter och informationssäkerhet. Åtgärderna i förslaget är viktiga och kommer kräva insatser i organisationen för att få det att fungera i praktiken.

Förslaget gäller endast digital teknik som är riktad till de äldre vuxna för att öka trygghet och självständighet för enskilda och inte digital teknik som är ett arbetsredskap för medarbetarna. Samtidigt skriver departementet att en stor del av den välfärdsteknik som används idag är till gagn både för de äldre vuxna och för medarbetarna. Förvaltningen anser att det behövs ett förtydligande för att detta inte ska kunna tolkas på olika sätt.

Förvaltningen noterar att man i förslaget utgår från att det ingår i biståndsbedömningen om insatsen ska utföras med hjälp av digital teknik eller inte, medan det idag framförallt är en fråga för utföraren. Det är möjligt att den inriktning som beskrivs i förslaget innebär att det behövs nya kartläggningsverktyg inom biståndsbedömningen i staden.

Kommunstyrelsens pensionärsråd

Kommunstyrelsens pensionärsråds beslutade vid sitt sammanträde den 12 april 2022 att lämna följande yttrande.

KPR tycker att det är bra och tror att det kan underlätta kommunens arbete. Viktigt att den enskilde ska ha möjligheter till en icke digital lösning. Finns mycket etik och integritet att tänka på. All teknik är sårbar därför viktigt att det finns en mänsklig back-up. Viktigt att det finns tillgänglig information om tekniken även på minoritetsspråk.

Reservationer m.m.

Äldrenämnden

Särskilt uttalande gjordes av Robert Mjörnberg m.fl. (V) enligt följande.

Promemorian ”Ökade möjligheter till användning av välfärdsteknik inom äldreomsorgen” innehåller nödvändiga förslag till en ändring i socialtjänstlagen (2001:453) som ger socialnämnden rätt använda digital teknik när bistånd ges i form av hemtjänst eller boende i särskilt boende, förslag till ändringar i lagen (2001:454) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten samt informationssäkerhetsstärkande åtgärder för den personuppgiftsansvarige.

Förvaltningens tar upp viktiga tolkningsfrågor samt möjligheten att med teknik uppnå socialtjänstens mål, stärka äldreomsorgens värdegrund och öka den enskildes trygghet och självständighet. Vi är eniga med förvaltningen om att utformning av insatser ska överlåtas till utförare och den enskilde i samråd enligt riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg enligt socialtjänstlagen och vi ser också behov av ytterligare klagörande som stöd för verksamhetens anpassning till framtida lagförslag.

Vi anser att Socialstyrelsen i sin rapport ”E-hälsa och välfärdsteknik i kommunerna” (2021) tar upp allmängiltiga behov, problem och hinder avseende digitalisering och införandet av välfärdsteknik. För att våga göra sig av med gamla rutiner och arbetssätt och ersätta med nya med stöd av digitala eller tekniska verktyg krävs att alla grupper av personal tillgodoses med information och den kunskap och kompetens som krävs för införandet. Vi vill tillägga att redan i utvecklingsarbetet behöver alla verksamheternas berörda bland chefer, handläggare och personal ingå för att optimera nytta för brukare och med arbetsmiljövinster för personal som mål. Detta för att undkomma att digitaliseringsprocessen blir ett arbetsmiljöproblem i sig, vilket inte är helt ovanligt. Vänsterpartiet känner en oro för att den hårda budgetstyrning som råder inom äldreomsorgen i Stockholms, med många vinstmaximerande aktörer kommer leda till att digitalisering förordas av aktörer som ett sätt att göra vinst, genom att skära i bemanningen. Vänsterpartiet vill därför betona att brukaren alltid ska ha rätt att välja en bemannad insats och att digitalisering inte ska användas som en lösning på de stora kompetens- bemannings och arbetsmiljöproblem som råder inom äldreomsorgen. Rapporten betonar också vikten av att kommunen satsar och avsätter ekonomiska och personella resurser för digitaliseringsarbetet och att en utmaning med kommunernas årsvisa budgetar är att det kan ta flera år innan det går att visa på någon utdelning på de gjorda investeringar.

Särskilt uttalande gjordes av Leif Söderström (SD) enligt följande.

Då detta ärende är så komplext med potentiellt omfattande intrång i välfärdsbrukares personliga integritet överlämnas ställningstaganden och yttranden till våra företrädare i Stockholms stads Kommunfullmäktige.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Gustav Johansson m.fl. (M), Urban Rybrink (L), Ola Gabrielson (MP) och Christina Peterson (C) enligt följande.

Majoriteten ställer sig mycket positiva till användning av välfärdsteknik inom äldreomsorgen. Vi är eniga med förvaltningen om att lagen bör anpassas för att underlätta införandet av välfärdsteknik samt att lagen förtydligar att endast de som behöver uppgifter om den enskilde för sina arbetsuppgifter har tillgång till dem.

Vi ser att åtgärderna kan vara högst känsliga pga dess privata natur, att det ligger nära den egna integriteten och varför vi efterfrågar höga säkerhetskrav, spårbarhet, värnande av integriteten och valfrihet för individen/ brukaren i systemet. Samtidigt ser vi en möjlighet att genom rätt använd välfärdsteknik, och genom möjlighet till flexibilitet inom den kan brukarens önskemål om stärkt integritet i vardagen och möjlighet till önskad mänsklig kontakt stärkas. Det skall alltid finnas ett mervärde för individen (brukaren) när tekniken används.

Ett exempel på när välfärdsteknik kan ge bra resultat är sensorer i sängarna vilka kan minska antalet besök av vårdpersonal (och därmed bli väckt) som kommer för att titta till när det redan kan vara svårt att somna pga av smärtor. Ett annat exempel är elektroniska lås med eller utan öppning av brukaren själv.

Spårbarhet och att kunna följa vem/vilka som har haft tillträde, men även aktivt kunna ge tillträde under en definierad period för att säkerställa trygghet och kontinuitet i omvårdnad m.m.

Välfärdsteknik definieras som digital teknik som syftar till att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet för brukare. Det är av största vikt att våra brukare, även med välfärdsteknikens möjligheter, får en god och säker omsorg och som ges utifrån individens behov och förutsättningar.

Särskilt uttalande gjordes av Bo Hansson m.fl. (S) och Kent Ludvigsson m.fl. (V) enligt följande.

Vi, (S), (V) och (Fi) tillstyrker förvaltningens förslag till svar på Remiss av ökade möjligheter till användning av välfärdsteknik inom äldreomsorgen samt framföra följande särskilda uttalande.

Välfärdsteknik är oerhört viktig för våra äldres vård. Att använda digital teknik när bistånd ges i form av hemtjänst eller boende i särskilt boende är en möjlighet. Exempel på digital teknik är trygghetslarm, nyckelfria lås, läkemedelsrobotar och kamera för tillsyn i bostaden. En del av dessa åtgärder kan kränka den äldres integritet. Det måste finnas klara regler för användandet. Vården måste vara huvudsyftet. Mänsklig kontakt får inte ersättas av andra lösningar utan har ett egenvärde. Empatisk personal som trivs är social medicin för den boende. Outsourcing av övervakningstjänster till andra företag eller tom till andra länder är inte av vördintresse. Den enskilde kan vid nattetid ersätta nattbesök med digital övervakning för att inte störa sömnen. Den boende måste veta vem som har tillgång till eventuellt nyckelfritt lås och besökare måste dokumenteras noga och hållas till en begränsad grupp. Avgörandet för alla åtgärderna måste ligga hos den boende.

Ersätтарыttrande gjordes av Tomas Agnemo (Fi) enligt följande.

Feministiskt initiativ ställer sig bakom Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma särskilda uttalande.

Östermalms stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Göran Ek (SD) enligt följande.

Då detta ärende är så komplext med potentiellt omfattande intrång i välfärdsbrukares personliga integritet överlämnas ställningstaganden och yttranden till våra företrädare i Stockholms stads Kommunfullmäktige.